

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal:
PÜSP. LYC. NYOMDA
Novák Ferencz-ter

hová minden küldemény intézendő.

Hirdetések csak a díj előleges beküldése mellett közölhetők.

GYULAFEHÉRVÁR.

Politikai, társadalmi és szépirodalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési feltételek:

Egész évre, házhoz küldve 4 frt
 Félévre 2 „
 Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 8 kr.

Egy őszinte szó.

Azokhoz szólok, a kiket illet. A kérdéshez nem az érdek, hanem az érdeklődés vonz, a mely bennem ugyan az csak hajlam, de más né- melyekben kötelesség kelleme hogy legyen.

Századunk jelszava a pénz és a tőke az egyesek képességeit annyira hatalmába kerítette, hogy a ki szaporodhatik, csak a tőke lehet. Vagyonos vállalkozók milliomosokká válnak, és milliói az emberiségnek a betevő falatért küzdenek. Az ipar az európai continensen óriási léptekkel halad, ép úgy Amerikában, a fogyasztók megmérhetetlen kényelmére. Tagadhatlan ebben a tőke érdeme, de ép ez az, a mi az egyest a megélhetés küzdelméből nem engedi kivergődni.

Magunk is, Magyarország is, fejlődésben vagyunk, de piacaink azért usznak a külföldi gyári cikkek özönében. Ez a helyzet emeli ugyan versenyt, de eddig mi vagyunk a legyőzöttek.

Kis iparosaink nyögnek a concurrentia alatt. Az országgyűlés feladata közgazdasági helyzetünk megoldása, de a míg ez megtörténne, magunknak, a társadalomnak és egyeseknek, ell a helyzet megjavításának munkáján dolgozunk minden vonalon.

A kérdésnek csak egy megoldása lehet: felszabadítani az eszt, a képességet a tőke nyűge alól, tanulunk kell, fejlődünk kell. Minden községre esik egy része a munkának, minden község minden férfia a locais viszonyok értelmében és azok felhasználásához kell arra törekedjék, hogy regenerálja a helyzetet.

A kérdés teljes megoldásának mikéntjét megtalálni nehéz, és azt mert conservatív természetünk mellett alkalmazásba hozni még nehezebb lesz, de azért azok, a kiknek az éles látásból kijutott, bizonyára ki fognak állani tudásukkal az oktatás útjára. Laptársunk, a nagyenyedi Közérdek, a gondolatok egész sorát tár-

ja elejünk, azok bár egyikének megvalósítása nagy haladás az elérendő cél felé. Ezzel azonban még miacsen kimerítve a kérdés. Az által, hogy lapunknak mindazok előtt, kik tudásunkat a kérdés körül nem akarják véka alá rejteni, minden hasábjá nyitva áll, talán még jobban közeledhetünk a végcél felé.

Felfogásom szerint első feladat a fogyasztók érdeklődésének felkeltése és az iparos műveltségének fokozása.

A statisztica a dolgok igazságának képe, mire való tehát iparossegéd és tanonczlajstromainak féltékeny elrejtése. Azok bár egyszer éveakint nyilvánosságra volnának hozandók és ez a feltételek utóbbiaknak beváltására szolgálna.

Sokkal fontosabb ennél az iparos műveltségének fejlesztése, a miért az iparos tanonczoktatás általánosságban az elemi ismereteken túl volna terjesztendő.

Ki merné tagadni, hogy a verseny a képességek fejlesztésére szolgál, tehát mentől sürűbben kellene iparos-segéd és tanoncz kiállításokat rendezni, megfelelő jutalomdíjakkal.

A hosszú téli estéken minél gyakrabban népszerű ipartügyi felolvasások volnának arra hivatottak által tartandók.

Mindezek lelkiismeretes keresztül vitele az egyesek tudásának oly nagy foku kiterjedésére szolgálna, hogy alkalom adtán igen előnyösen érvényesíthetné magát.

Ferde helyzetünk egy csapással meg nem szüntethető, de azért nyomról nyomra követendők azon módok, melyek kis iparosaink miseriáit megszüntetnét hivatják — helyi viszonyainkhoz mérten, mert nem lehet otrombább helyzet, mint a megélhetés kérdése által a legjogosultabb aspirációkban korlátoztatni, míg ellenkezőleg a biztosított megélhetés mellett sem fog a fejletlen elméjű iparos a vagyonszerzés prózájából kivergődhetni.

A kérdés anyagi terhei részben ipartestüle-

tünkre háromolnak, egészben a város közönségére.

Városi tanácsunk egyik tagja előkelő tisztiséget foglal el az iparos egyesületben. Működésében, célravezető gondolatait az iparosok testületénél, befolyását a város intéző köreibenél az ügy érdekében érvényesíteni s így csak az ambíciójától függ, megtenni az első lépést arra, hogy városunk kisiparosainak helyzete ujjíteremtessék.

Alsófehérmegyei régészettörténelmi és természettudományi egyesület.

A ki az emberiség kulturtörékvésceiben kedvelő és örömet találja abban, ha az ilyen irányu mozgalmak vármegyénk területén ütnek tanyát, az megelégtülten vehet tudomást azon kettős gyűlésről, melyet az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi társulat városunkban oly szép sikerrel tartott meg, mely ellen még a legkonokabb ellenség sem tehet érdemleges kifogásokat. És ez a megelégedés, öröm és lelkesülés annál inkább érintheti Gyulafehérvár város polgárságát, mert míg egy részről kebelében adott életjelt s itt nőtt annyira a mennyire az adott körülmények közt nőhetett, addig más részről szép jövőt jósol ezen *humanus egyesületnek* azon még érdeklődés, melyet az *EMKE gyulafehérvári fiókkörének és más egyesületnek növelésműködésére a gyűlések alatt iránta tanúsítottak*, részt vevén annak gyűléseiben és összejöveteleiben. Fogadják a mi minden szépért jóért és hasznosért lelkesedni tudó nőink kiváló elismerésüket.

Mindkét gyűlés eseményeit a következőkben regisztráljuk:

I. Választmányi gyűlés.

Jegyzőkönyv, felvéve az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyesületnek 1888 évi november 8-án a városi ház tanácsstermében tartott választmányi gyűléséről. Jelen voltak: Csathó János elnök, Dr. Tódor József alelnök, Avéd Jákó könyvtárnok, Dr. Cserni Béla muzeumőr, Szentmiklósy Je-

A „GYULAFEHÉRVÁR“ TÁRCZÁJA

Megnyitó beszéd,

melyet Csathó János együleti elnök tartott az alsófehérmegyei tört., régészeti és természettudományi egyesület 1888 nov. 9-diki közgyűlésén.

Tisztelt közgyűlés! Midőn őseinknek valamelyike ki tudja milyen sok ezer évvel ezelőtt, — először tört, össze egy kő darabot azon öntudatos elhatározással, hogy az abból lepattanó szilánkot valamely munka elvégzésére használja, akkor lobbant fel az emberi szellemnek első szikrája, az az isteni adomány, mely elválasztja az embert a többi földi lényektől s fejlesztette neműket a kultura azon fokára, a melyen jelenben áll. —

Ha réagondolunk, hogy milyen lehetett állapota és alakja az ősembernek, ki karmaival vívott harcot a föld vadállataival egy barlang, egy odú, vagy egy husdarab birtokáért, s az a valami, mit szellemnek nevezünk, mivé alkotta át az emberiséget — tudományát hova fejlesztette, az önélégység érzete kell bennünk hogy felébredjen, miután mind ez fajunk szellemi törekvésének eredménye.

Hosszú és küzdelmes, gyakori rombolások által megszakított munkásságnak az eredménye ez, mert miképen földünk megalakulása, fejlődése folytonos változóató rázkódások, elemi behatások alatt alakult, melyek a tenger mélyéből égnek meredező hegységeket tolnak fel, a tengernek vizét pedig réá zudították a száraz földségek, rombolván és pusztítván egy felől, új fejlődésnek új életnek alapját, csiráját vetvén meg, szórván el más felől; ép úgy fejlődött és pusztult az emberi nem és kulturája.

Népek, nemzetek társultak, tömörültek s alkotak maguknak orthont, hol a munkásság s szellemi fej-

ődés is virágzásnak kezdett indulni, de jött egy más népáram s alkotóival együtt elpusztította azoknak alkotásait is; hol előbb munkás élet folyt, építkezések diszlettek, csak romok maradtak fenn, de azok is elenyésztek évezredek folyama alatt, s miként a hajdani tengerek létezését egyes kagyló s más megkövesült állati maradványokból vagy lenyomataikból tudjuk kimagyarázni, aként ismerjük fel egyes kőcsont vagy fémlemez készült s a föld és kőromok alatt mostanig fennmaradt eszközökből, régen eltűnt népeknek lakó-helyeit; kik lehettek azok? ki tudná megmondani, — az irás csak későbbi kor találmánya s még azon időből is hány nemzet pusztult el, melynek létezését romba dönt városaink egy kőlapjairól vagy az idő romboló behatásaival évezredek alatt daczolni bírt s még most is fennálló építkezéseinken látható hieroglyphékből olvassa le a szorgalmas kutató.

Igy váltakozott az előhaladás a barbarismussal a fejlődés a rombolással, elmondhatjuk jelen korunkig, mivel még most is kénytelenek a legmiveltebb államok is — szűgyenére az emberiségnek — a harci romboló eszközök tökéletesbitésére s nagy hadseregek tartására hozni meg, legnagyobb anyagi áldozataikat.

Azonban a szellemet nem lehet többé lenyűgőzni, a tudományok annyira fejlődtek s azok a népeknek oly féltett kincsévé váltak, miszerint az egyes országok becsét most már nem a hadseregek létszáma, hanem a területén kifejlesztett tudományosság kultura foka szerént mérlegelik s ezen a téren vivatik a legnemesebb, legemberibb verseny a kultur államok népei között. —

És csak is az e téren vetélkedés birhatna az emberiség között léjoggal, mivel annak hivatása a szellemi fejlődés, a tudásbani előhaladás, — ez

emelte ki a semmiből, s ez tette a föld urává, ezért kötelessége is nem csak az államoknak, hanem egyeseknek is, minden tudományos törekvést elősegíteni, — mert a tudományok annyira elágazók, miképen azokat most központosítva fejleszteni nem csak hogy nem lehet, hanem még az egyes ágak is csak számos s földünk minden részén élő buvárok kutatásainak felhasználásával mivelhetők sikeresen, — épen azért mindenhol, hol mivel emberek laknak, a tudományok fejlesztésére a vidék multjának, történelmének kiderítésére, természeti viszonyainak buvárlására társulatok alakulnak, mert kiváló érdeklél bir az ember nyomait kutatni, kísérni vissza régi-régi ősidőkhöz, a melyből a vele együtt élt állatfajokat is csak a föld gyomrában vagybarlangokban fenntartott csontvázaik után ismerjük, — tanulságos régi iratokból őseinknek és nemzetünknek megelőző nemzeteknek viselt dolgait kideríteni; és magasztos és hasznos dolog a természetet a maga működésben tanulmányozni, alkotásait teremtményeit megismerni. —

Társulatunk is a végből alakult, hogy szeretet meggyék is megfelelőhessen tudományos kötelezettségének, összegyűjtse a területén előforduló mindazon tárgyakat, melyek úgy régészeti és történelmi, valamint természet történelmi tudományos becses birnak; tanulmányozza meggyéknek multját és természeti viszonyait s buvárlatainak eredményét közzölje évkönyveiben, meghozván ily módon a megye részéről hazai tudományos fejlődésünkhöz a maga adóját, a mi tanuskodjék arról is, miképen ezen megyében is meg van a hajlam s meg van a tehetség a tudományos téren működésre.

Társulatunkat e nemes irányu működésében meggyék minden mivel lakosa elősegítheti, elő kell hogy segítse, mivel nem csak az fejleszt a tudományokat, ki annak valamely ágával szakszerűen fog

nő ellenőr, Straubert Ödön, Dr. Veress Ferencz, Popp György, Novák Ferencz, Roska József, Zlamál Agost, Buryka Sándor, Varga Sándor, Benedek József, és Dr. Temesváry János titkár.

Elnök megnyitván a gyűlést, a múlt választmányi gyűlés óta az egyletbe belépett tagokat bejelenti u. m. Ebergényi Mózes és Dregán János alapító Bartha Zsigmond, Damó Vilmos, Imreh Károly, Preiner József, Dr. Bláha János, Verespatak nagyközsége, Baritz Viktor, Tobiás Sándor, Drája József, Drumár Sándor, Moldován Lajos, Ajtay János rendestagokat. Továbbá kapcsolatosan Roska József rendestag bejelenti Kádár Miklóst rendes tagnak és Novák Ferencz Bőjthe Lajost szintén rendes tagnak. Orvendetes tudomásul vétetik.

2. A Reiner Zsigmond által az egylet tulajdonába át nem adott tárgyak összeírására kiküldött bizottság felolvasta jelentését, mely 1/2. alatt ezen jegyzőkönyvhöz csatoltatik. Ezzel kapcsolatban a titkár is felolvasta Reiner Zsigmondnak választát, melyben ő át nem adott tárgyakról tudni sem akar. Elhatározottat hosszas eszmecsere után a) hogy a kiküldött bizottságnak fáradságos munkálatáért köszönet mondassék, b) hogy Reiner Zsigmonddal, mivel a társulat vele per útjára lépni nem akar, a további tárgyalásoknak véget vet, c) nyilatkozatok, tesz közzé, melyben nyilvánosságra hozza, hogy Reiner Zsigmond sok olyan tárgyat, melyet az egylet tulajdonánál szerepeltetett, az egyletnek át nem adott s ezek folytán az általa hirdetett több ezer forintot az egyletre el nem költhette.

3) Az évkönyv szerkesztő bizottság nevében Avéd Jákó jelenti, hogy a társulat első évkönyve a sajtót elhagyta, kéri ennek tudomásul vételét s a nyomtatási költség kiutalását. A választmány az évkönyv megjelenését orvendetes tudomásul veszi s a költségeket megszavazza.

4) A közgyűlés kerülvén szönyegre, a következőkben állapítatik meg: a) elnöki megnyitót, b) titkári jelentés c) pénztárnoki jelentés és a számadások megvizsgálása d) a gyűjtemények megvizsgálására kiküldendő bizottságnak jelentése. Ezzel kapcsolatban, kiküldetik a bizottság Roska József, Bőjthe Lajos és Kádár Miklós személyében. e) A kisorolandó választmányi tagok megválasztása. f) Általános indítványok.

5.) Felszólalás történnén az iránt, hogy a tiszteletbeli tagok még nem lettek értesítve megválasztásukról és a tagsági oklevelek ügye még nincs elintézve, határozatott, hogy a választmány a tiszteletbeli tagokat megválasztásukról értesítse s annak elfogadására; fölkérje tagsági oklevelek kibocsátása azonban egyelőre a pénztárállás miatt függőben hagyatik.

Egyéb tárgy nem lévén, miután jelen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére alelnököt, Novák Ferenczet és a titkárt fölkérte, a gyűlést befejeztnek nyilvánítja.

Gyulafehérvárt 1888 Nov. 8-án

Dr. TEMESVÁRY JÁNOS
egyleti titkár.

lalkozik, hanem az is, ki anyagilag segédkezik a tudományos kutatások lehetővé tételére, de elősegítheti törekvésünket az is, ki mind azon eszközöket, kövületeket, melyeket környékén lelnek, megszerzi s társulatunk gyűjteménye számára beküldi — mert gyakran egy figyelemre nem méltított eszköz, kövület, cserép vagy bélyeges téglá darab kiváló fontosságú adatot szolgáltat a buvárnak; — e tekintetben fáradságáért és a csekély évi tagsági díjért azon tudaton kívül, hogy egy nemes irányú kulturális törekvést gyámolít, kárpótolja még évkönyvünk, melynek első évi folyama a tisztelt tagoknak kezéhez szolgáltatott, melynek tartalma tanúságot tesz arról, hogy a társulat akar és képes is feladatának megfelelni.

Fájdalom, hogy még nagyon is kevesen vagyunk, kik megyénk jó hír nevének és a tudományos munkásságnak érdekében társulatát szövetkeztünk és sokkal többen vannak megyénk azon tudományos és mivel férfiai, kik közülünk hiányoznak, remélem azonban, miképp komoly munkásságunk réá fogja bírni őket is, hogy hozzánk csatlakozzanak, azokhoz a komoly munkában, a kikkel a társadalmi téren úgy is barátságos viszonyban állanak, — különben bennünket számunk csekély volta ne aggasszon; kétszerrezzük meg szellemi munkásságunkat, mivel a nemes törekvés előbb utóbb kivívja a méltányolást és elismerést, s miután társulatunk becsülettel túl van már a megalakulási éven, azon reményben, miképp jövőben orvendetes szellemi és anyagi gyarapodásnak nézhetünk elébe, a törvényes megalakulás utáni első közgyűlésünket ezennel megnyitom.

II. A közgyűlés.

A közgyűlés a városház tanácstermében esti 5 órakor vette kezdetét nagyszámu nő- és férfi hallgatóság jelenlétében. A nők a helybeli közművelődési egylet női választmányát s más nőegyleteket képviseltek. Köztük voltak: Özv. Jokszman Nándorné, Novák Ferenczné, Popp Györgyné, Halász Jakabné, Roska Józsefné, Bartha Gyözőné, Avéd Jákóné, Cirlea Jánosné, Fogarasy Jánosné, Kabdebó Mariska, Moldován Vilma stb.

Az egyleti tagok közül ott láttuk: Csathó János kir. tanácsost mint az egylet elnökét, Dr. Tódor József alelnököt, Tribusz Gusztáv kir. ügyészt, Novák Ferencz kir. tanácsos polgármestert, Kádár Miklóst, és Sárdi Miklós városi tanácsosokat, Dr. Deutsch Mórt, Sombory Sándort, Veszely Károly apátplébánost, Szentmiklósy Jenő pénztári ellenőrt, Straubert Ödön, Avéd Jákó, Zlamál Agost, Pál István, Dr. Cserni Béla, Dr. Veress Ferencz, Fogarasy János tanárokat, Bőjthe Lajos állatorvost, Hajós Istvánt, a püspöki udvarból Tamásy Áron püspöki titkárt és Butyka Sándor püsp. disznókört, Benedek József székesegyh. káplánt, azután Jónás Adolf nagybirtokost, Bartha Gyöző kir. törv. bírót, Dr. Elekes Viktor ref. lelkészt, Dr. Mohay Sándor országgyűlési képviselőt, Popp György pénzügyi titkárt, Halász Jakab kir. körjegyzőt, Dr. Mayer Ödön hites ügyvédet, Roska József rendőrkapitányt, Löwy Bernát takarékpénztári könyvvizetőt, Dr. Temesváry János első titkárt, Kohn Károly közgazgatási gyakornokot stb.

A gyűlést az elnöknek tárcánkban közölt beszéde nyitotta meg, melyet a jelenlevők nagy figyelemmel hallgattak végig s befejezték lelkes éljenekkel üdvözölték és a melyre nézve Dr. Elekes indítványára általános lelkesedés között határozta el a közgyűlés, hogy szerzőjének jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz s a munkát a jegyzőkönyvben egész terjedelmében beveszi, miért az elnök közgyűlésnek köszönetét fejezvé ki, annak figyelmét azon diszes hölgykoszorúra irányozta, kik eljöttek minket nehéz munkánk közepette lelkesíteni és biztatni, miért a közgyűlés nevében köszönetének adott kifejezést s felszólította az első titkárt, hogy a mult évről jelentését olvassa fel, mely így szól:

Titkári jelentés az 1888-ik egyleti évről.

Tisztelt Közgyűlés! Egy éve immár annak, hogy egyletünk az ideiglenesség jellegéből kivetkezve magát véglegesen szervezte. Nekünk, az egylet elnökének és hivatalnokainak jutott a szerencse, hogy egyletünket ezen rendszeresített állapotának első évében céljához egy lépéssel közelebb vigyük. Valjon sikerült-e ezen feladatunk vagy nem, a tisztelt közgyűlés feladata lesz megítélni, ezért és azért is, mert munkálkodásunkat nem jellemzik valami fényes eredmények, hanem csak olyanok, miket az adott körülmények elérni engedhettek: arra kérjük sziveskedjenek tárgyalásainkat nagyon és megfontoló érdeklődéssel kísélni, mondják ki minden kérdésben szabadon véleményüket, igyekezzenek véleményöknek a körülményeket tekintetbe vevő nyilvánításával oly határozatok hozását elősegíteni, melyek alapján egyletünket felvirágoztathassuk s ezzel azt kitzított céljához lehetőleg közel juttathassuk. Es ha munkánkat bevégeztük és önközzel visszatérnek házi tűzhelyeikhez, mondják meg otthon alsóféhérmegyei többi polgártársainknak, hogy itt sem eliquet, sem az egyleti működés vezetésére magukat feltölti törekvő, sem rivalitásokat csinálni akaró embereket nem találtak, hanem igen is találtak oly férfiakat, a kik a közös munkálkodásban mindenkit szivesen maguk körébe fogadnak, a tehetségeket szivesen állítják vezérekkül s az egyletet bárhol e megye határai között egész odaadással követik és támogatják, egyedüli törekvésük lévén egyletünket közös céljaink eléréséhez segíteni.

Tisztelt közgyűlés! Mielőtt a lefolyt év munkálkodásának vázához kezdenék, nem tehetem, hogy meg ne emlékezzem társulatunk azon elhalt tagjairól, kik velünk együtt eltele ez emberiség iránti szeretettől, eltele ama nemes vágytól, hogy megyei egyletünk révén magasztos cselekmények munkátságát és segítőivé legyenek, egyletünket jó és rossz körülmények között egyaránt támogatták, de a gondviselés örök határozata szerint nem engedtetett meg nekik, hogy a jelen év eredményeit is velünk együtt élvezhették volna. Nagy csapás az t. közgyűlés, mely egyesületünket Trefort Agoston vallás és közoktatásügyi miniszter ur ó Nagyméltóságának, egyletünk tiszteleti tagjának halála által érte s csak a hála nagyobb ennél, melynek alapján emlékéit folyton szívünkben hordozzuk. Nem különben mélyen fájjaljuk Csiki Antal járásbírósi hivatalnoknak, Mászti János kereskedőnek és Roska Mihály városi rendőrbiztosnak,

mint egyletünk tagjainak, gyászos elhunytát. Nyugodjanak békességben!

Az egylet ezen évi működésének első felét még mindig a szervezkedés befejezésére s második felét a szellemileg elérhetőkn kívül, főleg a belső megszilárdulásra irányította, mert a lefolyt idő tanúsága erősen megtanított arra, hogy ha a rendesnél kissé későbbben is, de csak úgy juthatunk célhoz, ha nem támaszkodunk csupán egyes emberek anyagi és szellemi támogatására s ez által nem kötjük az egyletlét csupán egyesek jóakarathoz, hanem annak anyagi mint szellemi erejét növeljük s fenállásának és célhoz jutásának feltételeit magában az egyletben törekszünk biztosítani.

Es egyletünknek még ezen munkájában is erőnehézségeket kellett legyőznie.

Már az átmenet az ügyvezető bizottság működéséből a választmány működésére oly furcsán alakult, hogy annak következtében csak néhány helyi tag buzgósága mentette meg társulatunkat a végleges elalvástól. A dolog úgy esett, hogy az 1887. okt. 2-iki közgyűlésen sem a megválasztott elnök, sem az alelnökök nem voltak jelen s minthogy az eddig működött ügyvezető bizottság elnöke és jegyzője a további vezetésről mit sem akartak tudni, az egylettel teljesen vissza huzódtak: a közgyűlés a további teendők elintézésére korelnököt választott, de mivel a a további teendők sorrendjére nézve tájékoztatva nem volt, a világon semmi utassítással sem látta el őt a közgyűlésen kívül is elintézendő ügyekre nézve, minél fogva a korelnök a közgyűléssel együtt saját teendőit is befejeztnek tekintette. A megválasztott titkár ugyan jelen volt a közgyűlésen, de mivel a ügyvezető bizottság jegyzőjére volt a jegyzőkönyv megírása bízva, kiaz iratokat ennél fogva magával is vitte s 1887 decz. 3-ikáig magánál tartotta, a közgyűlés pedig az új titkárt a további teendők végzésére fel nem szólította, nem tartotta magát illetékesnek a társulat ügyeinek vezetésébe avatkozni. Mindezek folytán az egylet ügyfolyása megállott s már már az elalváshoz közeledett. Ekkor az egylet gyulafehérvári tagjai közül néhányan deputatióképpen felkeresték Dr. Tódor József választott alelnököt s kijelentvén megválasztatását, annak elfogadására s választmányi gyűlés összehívására kérték, mit ő készséggel teljesített is.

A kért választmányi gyűlés 1887 decz. 4-én tartott meg s ezzel a választmány egyletünket kerékvágásába visszahelyezte ugyan, de e munka ily formán egyleti évünkben éppen két hónapot szaktított ki hasztalanul.

Am de ezzel még mindig nem volt vége a bürokraticus teendőknek s a választmány még mindig nem mehetett tovább a kezdetnél, mert eltekintvén attól, hogy idő kellett míg az egylet megválasztott elnöke és egyik alelnöke a kellő tisztelettel felkértek állásuk elfoglalására és ők időt és alkalmat vehettek maguknak nagy elfoglaltságuk mellett Nagy-Enyedről Gyulafehérvárra átjövve választmányi gyűlést tarthatni: a választmánynak még teendőjét képezte az ügyvezető-bizottság jegyzőjétől az egylet utolsó közgyűlésének jegyzőkönyvét és egyéb irományait, nem különben az egylet tulajdonát tevő tárgyakat leltár mellett átvenni, azok részére alkalmas helyiségeket szerezni és ezeket kellő butorzzattal ellátván, a tárgyakat itt rendszeresen elhelyezni. — Es ezen teendőknek egy része 1888 ápril 15-ig, más része tovább is s egy harmadik része még ma is foglalkoztatja a választmány tagjainak egyik részét.

Ez utóbbiak közé kell soroznunk a tárgyak átvetelének ügyét. Odiosus dolog lenne ama nehézségekre utalni, melyek az átvételi időnek meghatározását és magának az átvétel keresztül vitelét akadályozták, mi csak arra kívánjuk a t. közgyűlés figyelmét felhívni, hogy úgy a tárgyak, mint a tárgynaplók és egyéb irományok az ügyvezető bizottság jegyzőjénél voltak, magának a választmánynak kezében az átadás alkalmával semmi iromány sem volt. Az átadás egy az átadók által készített leltár szerint történt, melyet az átvevő bizottság aláírt és átadónál hagyott. Az átadás után több oldalról azon meggyőződés vert gyökeret, hogy jelentékenyen sok tárgy van még olyan, mely az egylet tulajdonaként szerepelt eddig s most még sem adatott át az egylet birtokába. Ez ügynök tisztázásával egy öt tagu bizottság és két választmányi ülés foglalkozott s ma napig csak annyira tudott vele haladni, hogy ismeri az át nem adott tárgyak neveit és darabszámát s tudja azt is, hogy átadó nem hajlandó ezek visszaadására. A hiányzó tárgyak névjegyzékét s az azokra vonatkozó jogigényt a bizottság a Politikai Szemle című s átadó által szerkesztett lapból és az egyletnek visszatartott tárgynaplóból állította össze. Mennyi je-

véltátságba, mennyi bizottsági ülésre, mennyi járás-
kelésre volt szüksége a választmánynak, míg mind
ezekkel csak ennyire is tisztába jöhetett, elképzelhető.

A választmánynak nem csekély nehézségeket
okozott működésében a pénztár azon zilált helyzete,
melyben az átvétel. Az ügyvezető bizottság alatt
begyűlt 197 frtból csak 55 frt alapítványi összeg
adatott át a választmánynak, miből ez egy általában
nem költséghatár és továbbá átvételkor a tagok
névkönyvében a beiratkozási idő nem levén jelezve,
nem lehetett tisztán tudni, ki hány évre tartozik;
más oldalról azonban az 1887 okt. 2-iki közgyűlés
sem határozott kimerítően, hogy a tagdíjakat melyik
évtől vagy időtől kezdve kívánja szedni s így a
pénztári hivatal csak akkor, midőn a választmány
1888 ápril 15-iki gyűlésén fix időt határozott tudta
a fizetésre a felszólításokat kibocsátani. An de a tag-
díjak befizetése lassan szokott történni, a mi nem-
csak a szertárak bebutorozását s így ezek rendezését is
erősen hátráltatta, hanem magát a választmányt is az
egylet által kitűzött czélok felé irányuló törekvésé-
ben erősen korlátozta.

Es mindezen nagyon is jelentékeny akadályok
daczára egyletünknek sikerült a következő eredménye-
ket elérni.

1. A kisdedóvó egylet szíves volt egyletünk gyű-
teményeinek elhelyezésére két szobát teljesen ingyen
ajánlani föl addig míg azok e czélra elég alkalma-
sok lesznek.

2. Egyletünk saját erején e szobákat 115 frt ere-
jéig a szükséges butorizzal ellátta, úgy hogy a gyű-
temények öreai az átvett gyűteményeket már rendez-
hették. Megjegyezvén, hogy ezen rendezés az átvételi
leltár szerint történt, mert arra, hogy szakszerű ren-
dezés történhessék hosszabb időre lesz szükség és ar-
ra, hogy a majdan fölöslegessé vált példányok a lel-
tárból egy bizottság által töröltessenek s az egésze
egy szakleltár készíttessék.

3. Hogy az egylet eszméje a megyében minél
inkább terjesztessék, felkérte a két megyei lap: a
Gyulafehérvár és Közérdék, hogy az egylet érde-
kelt terjedelmesebb tudósításoknak vagy díj alá nem
eső hirdetéseknek helyet engedjenek, mit azok kész-
séggel és egészen ingyen teljesítettek is.

4. A választmány azon kísérlete, hogy újabb tag-
ok szerzése céljából felhívásokat menesztett szét
Alsófehérmegye területén, igen szép eredményre jut-
tatta társulatunkat, mert örömmel és mély tisztelettel
jelenthetem, hogy méltóságos Báro Kemény Kálmán
Alsófehérmegye főispánja egyletünk örökös alapító
tagjává lett, szintoly örömmel jelezhetem, hogy a le-
folyt évben nemes Glück Mór alvinczi Ebergényi Mó-
zes és Dregán János verespataki birtokosok alapító;
Glück Adolf, Glück Samu, R. kosi István, Miksa Mik-
lós, Schopf Mihály, Rác Farkas, Nagy Enyed város
képviselő testülete, Bartha Zsigmond, Damó Vilmos,
Imreh Károly, Preiner József, Dr. Bialia János, Ver-
respatak nagyközsége, Baritz Victor, Tobias Sándor
Draja József, Drumár Sándor, Moldován Lajos és Aj-
tai János, Kádár Miklós és Bőjthe Lajos az egylet
rendes tagjaivá lettek, kikkel egyletünk tagjainak szá-
ma az elhaltak levonásával 159 re emelkedett.

5. Ez évben szintén találkoztunk olyan egyleti
tagokkal sőt nem tagokkal is, kik egyletünket egyes
tárgyakkal vagy kisebb gyűteményekkel ajándékoz-
ták meg. Így Novák Ferencz egy szép kivitelű török
puska csövet, Germán Ferencz 15 drb ásványt, Tiyok
József 3 érmet és egy csatot és Bőjthe Lajos Wan-
derungen durch Pompeü című művet — továbbá a
magyar történelmi, a délmagyarországi, a biharmegyei,
a bácsbodrogmegyei és a mosonmegyei törté-
nelem-régészeti, továbbá a kir. magyar, a délmag-
yarországi, a trencsényi természet tudományi
társulatok, valamint a magyarországi kárpát egylet, a
magyar tud. akadémia történelmi osztálya és a Ve-
rein für Sieb. Landeskunde kiadványait s végül
Csathó János kir. tanácsos alispán Über das Wan-
dern der Vogel című művet küldötték meg egyle-
tünk részére, melyek mindnyája a gyűtemények öré-
nek átadott.

6. Nemcsak mint az egylet megszilárdításának
egyik eszközét, hanem mint egyletünk szellemi mun-
kálkodásának, tehát kitűzött célja felé törekvésének
egyik örvendetes jelét, mutathatunk be az egylet fo yó
évi I-ső évkönyvet, mely az egylet erején látott nap-
világot s melynek tartalma kiválólag megyénk terüle-
tén mozog s annak történelmével és természeti visz-
nyaival foglalkozik.

Előszámláltam az egylet választmányának azon
intézkedéseit, melyeket rögtön az eredmény is köve-
tett, szabadjon most azokról is megemlékezem, mel-
lyekről reméljük, hogy kiváló sikerrel fogják megjutal-
mazni törekvéseinket.

Ezek között első helyen említem meg, hogy ké-
réseket menesztettünk vármegyénknek, Gyulafehé-
vár, Nagy-Enyed, Vizakna és Abrudbánya városok-
nak képviselő testületeihez, hogy egyletünket anya-
gilag és erkölcsileg támogassák. Másodsorban pedig
felhozom, hogy a gyulafehérvári várpáncsnoksághoz
intézetten megújítottak azon kérelmünket, hogy a ka-
tonai ásatások alkalmával egyletünkről meg ne feled-
kezzék s a leleteket egyletünkhöz jutatni sziveskedjék.

Végül szabadjon az egylet jövőjére is néhány
szóban reflectálnom. Egyletünk T. közgyűlési me-
gyei címet visel s Alsófehérmegye szép multja és
jelene megköveteli, hogy neve csak oly egyletnek élén
szerepeljen, melyek feladatuk minél szélesebb körű
és behatóbb teljesítése által ezen névnek tiszteletet
szerezhetnek. Nem hiszem, hogy legyen valaki e me-
gye határában, ki az ellenkezőt akarhatná. Am de
egyletünk feladatát csak úgy lesz képes minél mel-
rehatóbban és kimerítőbben teljesíteni, ha tagjai nem
szenvedőlegesen, hanem activ álláspontot foglalnak el;
ha nem elégszenek meg a tagdíj pontos vagy pon-
tatlán befizetésével, hanem minden buzgalmukat és
tehetségüket felhasználják arra, hogy az egyletnek ta-
gokat verbuváljanak és gyűteményeit szaporítsák, ha
figyelmüket minden lehető irányban kiterjesztik a vé-
gert, hogy a megye határában felmerülő leletek az egy-
et birtokába kerüljenek, ha minden feladatunk köré-
be vágó mozzanatról pontos jegyzéket vezetnek sazo-
kat időről időre az egylet választmányának beterjesz-
tik s végül ha szellemi képességeiket felhasználják ar-
ra, hogy alkalmi dolgozataikkal az egylet szellemi
életét istápolják. Azok, kik minden munkát az egy-
let élén álló hivatalnokok vállaira hárítanak nem gon-
dojják meg, hogy azok is mindnyájan nehéz körü-
lmények hatása alatt álló hivatalokat viselnek s sza-
bad idejük, melyet az egylet javára értékesíthetnek
nem elegendő az egylet minden irányu feladatainak
végezésére. Csak közös vállvetett munka létesíthet
számbavehető eredményeket. Ezért óhajtom s kell hogy
óhajtsa mindenki közölünk, hogy a szakörök száma mi-
nél nagyobb mértékben szaporodjék közöttünk s ezért
kívánatos, hogy az egylet munkaprogramja minél
előbb összeállíttassék és a tagok között kiosztassék.
Melyekre erőt és kitartást adjon a mindenek ura!

Elnök a szépen kidolgozott titkári jelentésből
legelső sorban a Trefortra és a többi elhalt egyleti
tagokra vonatkozó részletet tette magáévá s indítvá-
nyozván, hogy azok emléke a jegyzőkönyvben örö-
kítessék meg s azután köszönetet mondva a titkárnak,
azt indítványozta, hogy a titkári jelentés a jövő
évi Évkönyvbe vételessék fel. Mindkét indítvány elfo-
gadtatott. Ezek után Szentmiklósy Jenő pénztári el-
lenőr olvasta fel a pénztárnok távollétében a pénz-
tár állását, mely szerint bevétel 203 frt, kiadatok
139 frt, maradék készpénzben 63 forint, s erre Popp
György és Bartha Győző tagok felkértek a pénz-
tári könyv megvizsgálására. Az alatt míg ezen bizot-
ság feladatát végezte a gyűteménytár megvizsgálásá-
ra kiküldött bizottság olvasta fel jelentését, mely szer-
int a gyűtemények rendben találtak s óhajtandó-
nak találtak hogy a gyűtemények két szobájában
némi javításokat tészen az egylet. A jelentést tudá-
sul vette a közgyűlés és a javításokat a választmány-
ra ruházta.

Dr. Cserni Béla azon indítványát, hogy a tár-
sulat munkaprogramot készíttvén s a társulat fel-
adatának három irányra szerint a tagok csoportosul-
ván a megye területét sectiókra osszák, melyekben
olyan központok kerestessenek fel, a hol a társulat
nak tagjai vannak, kiket azután utasítani kellene a
maga sectiójának kutatására és arra, hogy más em-
bereket miként tudjanak e munkába bele vonni.

A közgyűlés ezen indítványt alapjában magá-
vá tévén, annak tárgyalását és keresztülvitelét a vá-
lasztmányra ruházta.

Ezalatt a pénztárvizsgálat is megtörténvén a bi-
zottság a könyvek tételeit okmányokkal megegye-
zőknek találta, mit a közgyűlés tudomásul vevén, a
pénztár kezelőit a multa nézve a további számadás
terhe alól felmentette s nekik köszönetet szavazott.

Ezek után a választások vették igénybe a köz-
gyűlést. Minthogy Dr. Temesváry János helyhez kö-
töttsége és elfoglaltsága miatt a titkári teendőket má-
r rég üresedésben volt s végül az alapszabályok értel-
mében a választmány 1/4 része ez alkalommal kisor-
solandó volt.

A közgyűlés Dr. Temesváry lemondását sajná-
ta, de mivel a kényszerűségnek engednie kellett, el-
fogadta s neki eddigi szorgalmas és sikeres működé-
seért jegyzőkönyvileg köszönetet mondott, mire a
szavazások ejtettek meg. Beadott az első és másod-
titkári állásra 29 szavazatot, melyek közül az első tit-

kárságra: Pál István 15, Zlamál Agost 13 és Dr. Ve-
ress Ferencz 1 szavazatot, a másodtitkárságra pedig
Avéd Jákó 23, Zlamál Agost 5 és Pál István 1 sza-
vazatot kapott, minél fogva Pál Istvánnak első és
Avéd Jákónak másod titkárrá választatását az elnök
kihirdette.

Ezek után a választmányból kisorsoltattak: We-
netsek Mihály, Csegezy Gyula, Butyka Sándor, Hesky
Sándor, Iván Miklós, Popp György, Hirsch Herman,
Varga Sándor, Dr. Gerbert Károly, Dr. Nagy Károly,
s mivel még súlyos betegség folytán is egy hely
üresedett meg, a közgyűlés 11 tag választását határoz-
ta el oly módon, hogy a 11-ik tag jövőben is sorsol-
lás alá fog esni. A választás azonban egy Dr. Tódor
József, Dr. Mohay Sándor és Novák Ferencz tagok-
ból álló kijelölő bizottság munkája alapján közfelki-
áltással történt. Kijelöltek pedig a következő ta-
gok: Popp György, Butyka Sándor, Wenessek Mi-
hály, Dr. Temesváry János, Varga Sándor, Dr.
Deutsch Mór, Hesky Sándor, Dr. Elekes Victor,
Bőjthe Lajos, Dr. Máyer Ödön és Fogarasy János.

Miután még a közgyűlés a kisdedóvó egyletnek
köszönetet szavazott a használatra átengedett helyisé-
geért s elfogadta a választmánynak azon ajánlatát, hogy
a napilapokban nyilatkozatot tegyen közzé a gyű-
teményeknek a volt ügyvezető bizottságtól való átvé-
tele ügyében, elnök a közgyűlést bevégzettnek jelen-
tette ki s a gyűlés tagjai az elnököt éljenzelve szto-
szolottak, hogy nem sokára a Hungaria szálló étter-
mében gyűljenek össze, hová csakugyan szépszámu
társaság jött össze. Természetesen a felköszöntöket
bőségben tartattak, s pedig mindjárt kezdetben az
egylet elnökre és védnökére, melyek után az aradat
mind nagyobb mérvet öltött s jó kedélyhangulat-
ban tartotta a társaságot 11 óráig. A jó kedélyhangu-
latot emelték a nők is, kik nem csak komoly tanács-
kozsainknak, hanem vigságunknak is részesei kíván-
tak lenni s ezért társas összejövetelünkön is megje-
lentek.

IRODALOM.

* Egy egész könyvtár lesz az eredeti elbe-
szélésekből, mely a Vértesi Arnold 1000 elbeszél-
lését tartalmazó „Magyar Világ” című füzetes válla-
latban megjelenik. Ma küldetett be hozzánk a 8-ik füzet,
mely „Az a ny a” című novellát tartalmazza teljesen.
Az első kötet nem kevesebb, mint tíz hosszú elbe-
szélést foglal magában s 19 nagy ivre terjed. Ha meg-
gondoljuk, hogy a 19 ivnyi terjedelmű kötet alig ke-
rül többre 90 kr-nál, újra bebizonyul, hogy hazánk-
ban ennél olcsóbb értékű irodalmi vállalat még nem
forgott közkezen. Óhajtandó volna, hogy a nép, me-
lyet haszontalan rémregényekkel megrohannak, a tu-
datára ébredne ennek, s nem engedné közel magá-
hoz az erkölceit megméltelyező olvasmányokat, ha-
nem az ily, valóban értékes könyveket igyekeznék
megszerezni. A kiadóhivatal az egyes kötetekhez igen
disz s bekötési táblákról is gondoskodik s erre nézve
a tudnivalókat legközelebb közölni fogja előfizetőivel.
Az új előfizetőknek természetesen az első kötet egész-
ben megküldetik. Ismételve ajánljuk a nagyérdémi
munkát az olvasó közönség figyelmébe. Előfizetési ár
fővre (26 füzetre) 3 frt 90 kr. negyedévre (13 füzetre)
1 frt 95 kr. De megrendelhetni a könyvkereskedések
utján úgy is, hogy csak az egyes füzetek házhoz száll-
ításakor kell azokért mindig 15 krt fizetni. Az elő-
fizetési pénzek Debreczenben Vértesi Arnold nevére
is küldhetők.

* Gróf Vay Dániel „Magyarország történe-
te” című munkájából már az 5-ik füzet is elhagy-
ta a sajtót. A II-ik Géza uralkodásából 1141 a tatárok
betöréséig 1241-ig való történetet írja le népszerű
nyelven, könnyen érthető stílusban. E munka minden
nap nagyobb nagyobb elterjedésnek örvend, s mint
hézagot pótló munkát, melegen ajánljuk minden igaz
magyar ember figyelmébe. Egy füzet ára 15 kr. Előfi-
zetési ára egy évre 5 frt 30, félévre 2 frt 70, negyed-
évre 1 frt 85. Megrendelések és előfizetések Debreczen-
ben a „Magyarország története” kiadóhivatalába („Deb-
reczeni Ellenőr” könyvnyomdája) czinezendők.

* Lampel Róbert (Vodiáner F. és fia) cs. és kir. könyv-
kereskedésében Budapesten legújában a következő művek jelentek
meg: „Tanulók olvasók tára” 6-ik füzet: tartalma: Szemelvények
Pázmány Péter műveiből. Egyes füzet ára 20 kr. — Gyakorlati tan-
folyam a német nyelv gyors, alapos és könnyű megtanulására; sajtó
alá rendezte dr. Bokor József. Ára 60 kr. — Tűzrendezési szabályok
kézi könyve; összeállította dr. Szokolay István. Igen ajánlatos köz-
ségek, községi előjárók, közigazgatók, városi és megyei tisztviselők,
rendőrségi hivatalnokok, ház- és földbirtokosok számára. Ára 50 kr.
— A magyar szt. korona országainak térképe. Iskolai és magán-
használatra. Ára 20 kr. — Szécheny megye, Sallágy megye, Ugocsa me-
gye közigazgatási térképei; új kiadás. Ára egyenként 20 kr.

NAPI HIREK.

Gyulaféhevár, nov. 13-án.

— **Díszes esküvő** volt f. hó 10-én városunkban: Gocs Sándor nagy-iklói főbirtokos esküdött örök hűséget Jakabfy Ceciliának, Jakabfy Albert kereskedő, közbecsülésben álló polgártársunk kedves leányának. Násznagyok voltak: Lukács Béla közlekedésügyi államtitkár és dr. Gocs Jenő kir. törvényszéki jegyző, nászasszonyok Lukács Béláné és Gocs, Jenóné. Koszorusleányok voltak: László Gabriella, László Giza, Szappanyos Mariska és Szappanyos Vilma; vőfélyek: Markovics Antal, Gocs József László László, Keresztes István. Az esketés a várbeli székesegyházban történt és Novák Gerő sz. újvári róm. cath. pap végezte azt. Fényes lakoma követte az esküvőt, melyen úgy mint az esküvőn, városunk intelligenciája nagy számban képviselve volt.

— **Farkas Péter** végzett joghallgató és cs. kir. tart. hadnagy ranggal a gyulaféhevári katonai élelmezési bizottsághoz lett áthelyezve. Annak idejében a magyar közművelődési egyletnek igen derék közkatonáját ismertük benne, vajha ez új állomásán se veszítők el.

— **A szászvárosi díszlövés.** Alig egy hete, hogy lövészeletünk megtartotta díszlövészeti ünnepélyét, melyen a szászvárosi társaság is képviselve volt, már is vissza van adva a kölcson, mert f. hó 11-én a szászvárosi lövészek rendeztek lövész versenyt. Egyletünket Sombory Sándor, Weisz Ede és Zesevitz Alajos képviselték és derekasan kitettek magukért, a mennyiben mind anyian díjat hoztak haza, köztük Zesevitz Alajos városunk új polgára az elsőrendű arany díjak legszebbjét. Csak előre!

— **Váltóhamisítás.** F. hó 8 n és folytatólag 9-én érdekes szóbeli végtárgyalás volt a helybeli kir. törvényszéknél. Lövi Abraham Izrael gyulaféhevári lakos azzal volt vádolva, hogy dr. László László nevére és kárára egy 4000 frtról szóló váltót hamisított. Végtárgyalási elnök Veress Jenő, szavazók Bartha Győző tszéki bíró és Pap Emil bíró albiró voltak, a vádhatóságot Tribusz Gusztáv kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. Fischer Akos ügyvédjelölt, László Géza törvényszéki jegyző vezette a jegyzőkönyvet. Lövi Abraham Izrael a btk 401 §-ban írt és a 403 §. 1 pontja szerint minősülő és ugyanazon §. szerint büntetendő magánokirat hamisítás büntetésében bűnösnek mondatott és ezért 2 és fél évi fegyházra ítéltetett. Ugy vádlott valamint a kir. ügyész fellebbezést jelentett be az ítélet ellen.

— **A hangszergyártás** hazánkban mai napig már szépen előrehaladt, olyannyira, hogy most már kulturánk egyik főtenyezőjét képezi. Ezen iparág nestora Schunda Venczel József budapesti hangszergyáros, ki czimbalmi által magának Európaszerte ismert hírnevet szerzett. Ezen czimbalom nemcsak hazánkban, hanem a külföldön, sőt Amerikában is a legelőkelőbb termékekben találhatók. Ezen I. rangú gyár közel 50 munkást foglalkoztat. Schunda Venczel József ur O Felségétől és több kiállításnál számos kitüntetésben részesült és az „arany érdemkereszt“ és a „koronás arany érdemkereszt“ tulajdonosa.

— **Lelelezott szájvíz-hamisítók.** Említve volt már, hogy dr. Popp J. G. udvari fogorvosnak az egész világban kedvelt Anatherin-szájvizét erősen hamisítják és hasonló elnevezés alatt hozzák forgalomba. Miatán Popp dr. udvari fogorvos most Budapesten vezérképviselőséget állított fel, a pesti ház főnöke jónak tartotta Magyarországon az ily utánzatok elnyomása czéljából, nagyobb körútra indulni. Eddig 18 városban 230 üveg hamis Anatherin szájvizet koboztatott el. Ez a mulatság sok pénzbe kerül ugyan, de a feltaláló már egyszer alapos rendszabályokhoz akar nyulni készítményei 40 éves jó hírnevének megóvása miatt. Hogy a hamisítók mestersege még jobban megnehezítessék, elhatározta a feltaláló, hogy az eddigi palaczkok nagyságát kétszeresen megnagyobbítja. Ezt az áldozatot szívesen hozta abban a reményben, hogy a közönség ezután a gyenge utánzatoktól jobban fog óvakodni és csak Popp-féle Anatherin-szájvizet és fogpasztát fog elfogadni. Az árák ugyanazok maradnak, vagyis a palaczkok nagyságához képest: 20 kr. — 1 frt. — 1 frt 40 kr. Kapható: Gyulaféheváron: Mihellyes S., Fröhlich Gy. és Nagy J. gyógyszerészeknél és Fogolyán I. és Jakabfy A. kereskedőknél.

— **Verseny a Jäger-rendszerben.** Levelzönk a következőket írja: Kellemetlen benyomást tesz a közönségre, ha látja, hogy a verseny mily erőszakos és haszon nélküli lépésekre engedí ragadtatni és mily erőfeszítéseket tesznek egyes czégek, hogy a másiknak ártanak. Tudvalevőleg a Riess J. H. czég (Bécs, I. Jasomirgottsrasse 3. és VI. Mariahilfstrasse 19/21, képviselve Budapesten Loewy D. által sas-utca 12. és a vidéken Kiss Zsigmond által Szegeden) volt az első, mely a Jäger-féle normal-rendszer Austriá-Magyarországban bevezette. Azóta e czég normal-készítményei kitűnő minőségűk, finom kiállításuk és gyapju-anyaguk tisztaságánál fogva oly

ismertekké és kedveltekké lettek, hogy a hozzáértő közönség más hasonló gyártmányok fölött a Riess-féle gyártmányoknak az adja azokat megillető elsőséget. E körülmény következtében több hasonló külföldi gyár tulajdonosa azt a hibát követte el, hogy hirdetések által el akarták hitetni a közönséggel, hogy az ő gyártmányuk az „egyedüli jó és üdvözítő.“ Miatán azonban a közönség tudja, a Riess-féle készítmények ép oly valódiak, de kivitel és minőség tekintetében amazoknál finomabbak és jobbak és miatán az is érdekünkben fekszik, hogy pénzünk ne vándoroljon a külföldre, ennek következtében, mindenki a saját érdekében fog cselekedni, ha a bevásárlásnál csak Riess féle Jäger-ruhát kér és fogad el és magát erről lebeszélni nem engedeli.

— **A csokoládé-kérdéshez.** Manapság annyiféle csokoládé készítmény ajánlatik hirdetések, plakátok és a kereskedők által, hogy a közönség valóban gyakran zavarba jön, hogy hát tulajdonképpen melyik készítményt vásárolja. Ezen felül még a külföld is elárasztja az országot nem épen a legfinomabb áruval és némely kereskedő egyrészt a külföldi iránt való kicsinyes és indokolatlan előszeretettől, másrészt nyereszkezdésből a gyakran rosszabb, de mindig drágább külföldi gyártmányt ajánlja a vevőknek és az által nemcsak a közönségnek, de a bel-földi gyáriparnak is kárt okoz. Mintegy 15 évvel ezelőtt jó és tiszta csokoládét nem is készítettek Austriá-Magyarországban gyárilag és gépekkel és nem csekélyre becsülendő Küfferle József és társa jóhírű budapesti és bécsi czégnak az az érdeme, hogy ez kezdte nálunk a tiszta és jó csokoládénak gyárilag gépekkel való előállítását. E czég áll ma is első helyen a csokoládé finomsága, tisztasága és olcsósága tekintetében és a Küfferle-csokoládé kedveltségét és óriási elterjedtségét megmagyarázza az a körülmény, hogy készítésénél, a kakao megválasztásánál, minden kértékony keverék (mint vanília, liszt, festék stb.) mellőzésénél és kitűnő feldolgozási módjánál minuciózus pontossággal járnak el és ára mégis olcsóbb a külföldinél. Nemcsak a hazafiság, de a saját érdekünk is azt kívánja, hogy a háziasszonyok a drágább és e mellett gyakran rosszabb s kevésbé tiszta külföldi gyártmány helyett az üzletekben csak a jobb Küfferle-féle bel-földi gyártmányt kerjék és fogadják el, mely ama okat minden tekintetben felül mulja és orvosi körökben is nagy kedveltségnek örvend. (Kapható helyben a finomabb fűszer- és csemegeáru üzletekben és czukrákban.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

AVED JÁKU.

Segéd-szerkesztő: **SZTUPJAR SAMU.**

Kiadók **PAPP ÉS FERDINÁND.**

NYILTÉR. *)

Ganzseidene bedruckte Foulads von fl. 1.20 bis fl. 3.00 per Meter versendet roben- und stückweise zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (k. k. Hofhof.) Zürich. Muster umgehend Briefe 10 kr. Porto.

*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

HIRDETÉSEK.

Sz. 1827-1888.

324 1-1

j. ig.

Árverési hirdetmény.

A nagy-enyedi ev. ref. Bethlen főiskola italmérési joga Henningfalva és Marosszentimre

községben együttesen, vagy külön az **1889-ik évre, folyó hó 22-én d. e. 11 órakor** a főiskola jog- és jószágigazgatóságának iroda helyiségében nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár Henningfalvára nézve **1050 forint.**

Marosszentimrre nézve pedig **150 forint.**

Bánatpénz ez összegek 10 százaléka.

Nagy-Enyeden, 1888. évi nov. 7-én.

Jog- és jószági igazgatóság.

Sz. 3083-1888. tkvi.

326 1-1

Arverési hirdetményi kivonat.

A gyulaféhevári kir. tvszék, mint telekkönyvi hatóság köz-hírré teszi, hogy gyulaféhevári Kappel Izrael végrehajtónak gyulaféhevári Franki Betti végrehajtást szenvedő elleni 157 frt 50 kr. tőle követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyulaféhevári kir. járásbírósg terletén a gyulaféhevári 242 sz. tkvben A 1 r. sz. 512, 513 hrsz. 1798 frtra becsült Franki Betti szül. Kohn adós és Kohn Jakab közös egyenlő arányú birtokosok tulajdonát képező ingatlanokból Kohn Betti illető 899 frt becsárban az árverést eirrendeite és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1888. évi **november hó 29-ik** napján d. e. 9 órakor a kir. törvényszék telek hivata ában megtartandó árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 333 r. sz. a. keit igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kifejtött óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §. értelmében a bíróságnál előleges elhelyezésről ki-

állított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól Gyulaféhevárt, 1888. évi szeptember hó 12.

A kivonat hitelességét igazolja:

Dobolyi Ferenc, kiadó

Sz. 422-88. végreh.

327 1-1.

Arverési hirdetmény.

Alórt kir. bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi: miszerint a gyulaféhevári kir. törvényszéknek 1888 évi 6354 számú végrehajtást elrendelő és a vizaknai kir. járásbírósgnak 1888 évi 1411 számú kiküldő végzése folytán Patria hitelintézet végrehajtató részére gergelyfaji Lutsch Georg és társai végrehajtást szenvedők ellen 256 frt 40 kr o. é. tőke s járuléka iránt kielégítés képpen bíróság le foglalt és 770 frt becsült ingóságokra 256 frt 40 kr tőke, ennek 1888 évi május hó 1-ik napjától járó 6 százaléka kamatai; 13 százaléka váltóidő s eddig összesen 58 frt 92 krban megállapított költségek iránt a további kielégítési végrehajtás elrendeltevén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében Csató Lajos végrehajtató képviselő írásbeli jelentkezésre 373-88 számú végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató,efoglatatók javára is, a menyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t. cz. 103. §-ára az árverésnek Gergelyfaján végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására határnapul 1888 évi november hó 26-ik napjának délelőtti 11 órája ki írtetik a mikor a bíróság le foglalt 5 ló, 3 lószekér, 4 legóbbet igéronek, az idézett t. cz. 108. §-ában megállított feltételek mellett, készpénzért, szűkészetén a becsárón alól is elfognak adatni. Egyszersmind felhívatnak mindazok, kik az elárverésre ni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy előbbégi igénybejelentéseiket a felhozott törz. III. és 112. §-ai értelmében az árverés kezdetéig alórt kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a későbbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Vizaknán 1888-ik évi novemb. hó 6 napján.
Eichner Károly kir. bir. végrehajtó.

EGY A

Brassómezei földvári vasuti

állomáshoz 10 percznyire közvel fekvő

Contingenssel részesült

mezőgazdasági

szesztozde

a legkedvezőbb feltételek mellett,

haszonbérbe adatik.

Tudakozódhatni Brassóban széles-utca

587 házszám alatt, I. emeletben.

419 3-3

A meztlábás szerzetesek

régi, híres, valódi

Szt. Jakab-gyomorcsoppel.

Biztosan gyógyít gyomor- és idegbajokat olyanokat is, melyek minden eddigi gyógy szernek ellenállottak, kül. krónikus gyomorkatarat, göröcsöt, kéjelmetlen érzetet, szívdobogást, főfájást sat. — Közelebbi a minden üveg mellett fekvő prospectusban. Kapható a gyógyszer-tárakban üvege 60 kr. — nagy üveg 1 frt 20 kr. Főraktár: Török gyógyszer-tára Budapesten. — Raktárak: gyógyszer-tár a genfi kereszthez Nagy-Szeben. — Wenrich A. gyógyszer-tára Szilistyé-n. — Dr. Rothschuck gyógytára Debreczenben.

162. 13-13

Kitüntetések:

A Király ő Felségétől: Legfelsőbb elismerés kitűnő ipari tevékenységért, koronás arany érdemkereszt, arany érdemkereszt. Az 1882. évi trieszti kiállításnál, mint a bíráló-bizottság tagja és az 1885. évi budapesti orsz. kiállításnál mint

a bíráló bizottság alelnöke versenyen kívül.

Cs. és kir. szab. udv. hangszergyár

Schunda Venczel József

a m. kir. operaház és a nemzeti színház szállítója

BUDAPESTEN.

Ajánlja mindennemű saját műhelyében készült rezfa-, fuvó-, vonó és ütő-hangszereit

CZIMBALMAIT

ugyszintén mindennemű bel-földi és valódi olasz húrok nagy választéku raktárát.

Czimbalmokról és ezek kellekeiről szóló kimerítő képes árjegyzékek kívánatra megküldetnek, a kiadásomban megjelent magántanulása alkalmas gyakorlati czimbalom-iskola pedig nálam kapható.

Gyár: Budapesten **II. Magyar-utca 26.**

a „Dávid Királyhoz“, saját házában. 325 6-1